

ФОРМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ

КОЛЕКТИВНІ

Традиційні:

- ✓ Науково-практичні конференції
- ✓ проблемні семінари
- ✓ семінари-практикуми
- ✓ психолого-педагогічні семінари
- ✓ педагогічні читання
- ✓ педагогічні виставки
- ✓ конкурс «Вихователь року»
- ✓ конкурс педагогічної майстерності

Нетрадиційні:

- ✓ Методичні виставки
- ✓ Панорама методичних новинок
- ✓ Аукціон педагогічних ідей
- ✓ Методичний фестиваль
- ✓ Фестиваль педагогічних ідей і знахідок
- ✓ Ярмарок педагогічних ідей

ГРУПОВІ

Традиційні:

- ✓ Інструктивно-методичні наради
- ✓ Педагогічні спільноти
- ✓ Школа передового педагогічного досвіду
- ✓ Школа становлення молодого педагога
- ✓ Творчі групи
- ✓ Предметні тижні
- ✓ Робота над методичною проблемою
- ✓ Творчий звіт педагога
- ✓ Проблемні групи
- ✓ Динамічні групи

Нетрадиційні:

✓ Аутсорсинги	✓ Клуб професійного спілкування.
✓ Воркшопи	✓ Партнер-клуб.
✓ Коворкінги	✓ Майстер-клас.
✓ Педагогічні консилиуми.	✓ Школа психолого-педагогічної грамотності.
✓ «Педагогічні (методичні) посиденьки».	✓ Дидактична майстерня-лабораторія.
✓ Ділова гра, рольова гра	✓ Консалтингова служба.
✓ Педагогічні дискусії, дебати.	✓ Маркетингова служба.
✓ Аналіз педагогічних ситуацій.	✓ Ініціативні групи.
✓ Тренінги.	

- ✓ Панорамні заняття.
- ✓ Методичні діалоги.

- ✓ Методичний ринг.
- ✓ Методичний міст.

ІНДИВІДУАЛЬНІ

- ✓ Наставництво, стажування.
- ✓ Індивідуальна науково-методична робота.
- ✓ Самоосвіта. Звіт про курсову підготовку.
- ✓ Індивідуальні консультування

ВОРКШОП

Воркшоп (англ. workshop – майстерня) – це колективний навчальний захід, учасники якого отримують нові знання та навички в процесі динамічної групової роботи. Основні відмінності воркшопу від заходів іншого типу – висока інтенсивність групової взаємодії, активність і самостійність учасників, актуальний досвід й особисте переживання.

Учасники використовують особистий досвід і професійні знання та вміння, наявні в них із теми воркшопу. Вони діляться ними з іншими учасниками заходу. Ведучий уміло контролює процес, спрямовує діяльність групи.

Приклади воркшопів:

– *літературний воркшоп*. Метою курсу є оволодіння провідним інструментарієм та технікою письма, що є спільними для всіх жанрів та видів написання: від текстів у блог до романів чи сценаріїв, аналіз основних методів взаємодії тексту із читачем та зі світом. Слухачі курсу дізнаються, як впізнати бажання своїх читачів, з чого починати роботу над текстом, де брати натхнення, що таке інтерпретація та адаптація та як необхідно працювати із засобами художньої виразності.

– *мистецький воркшоп*. Це тренінги, на яких учасники у дружній групі переймають досвід успішного майстра та розробляють під його керівництвом свій твір.

– *екологічний воркшоп*. Виявляється у творчій ініціативі задля збереження природи. Як правило проводиться за ініціативою громадських організацій. Прикладом такого воркшопу є проєкт «Друге життя речей», що полягає в переробці старих або непотрібних речей на красиві та корисні предмети побуту.

КОВОРКІНГ (англ. Co-working – «спільна робота») – це модель організації роботи людей з різним типом зайнятості в єдиному робочому просторі. Основна суть коворкінгу – територіальне об'єднання та організація спільноти для більш ефективної роботи учасників.

ПЕДАГОГІЧНІ ЧИТАННЯ

Педагогічні читання є підсумковою формою методичної роботи. Вони проводяться за підсумками роботи певного часового відрізка або у зв'язку із завершенням певного етапу роботи. У доповідях, рефератах, повідомленнях педагоги інформують колег про результати своїх пошуків з тієї чи іншої проблеми. Слухачі знайомляться з новою інформацією, співвідносять її з власними здобутками, обмінюються досвідом, розширюють свій педагогічний кругозір.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Це одна з форм теоретичної і практичної підготовки педагогічних працівників на основі виявлення й узагальнення практичного передового досвіду.

За тематикою науково-практичні конференції можна поділити на три основні типи:

- міжпредметного характеру;
- за окремими темами;
- проблемні.

Науково-практична конференція може бути формою підбиття підсумків роботи педагогічного колективу над актуальною науково-методичною проблемою.

ПЕДАГОГІЧНА ВИСТАВКА

Педагогічна виставка є формою пропаганди і впровадження передового педагогічного досвіду у дошкільну практику. Тематика експозицій передбачає презентацію досягнень педагогічного колективу у справі відродження та пропаганду найефективніших форм і методів навчання і виховання, показ системи роботи найкращих вихователів ЗДО, висвітлення діяльності батьківських і здобувачів освіти, органів самоврядування.

СЕМІНАР

Це форма науково-методичної роботи з педагогічними кадрами, спрямована на підвищення їх кваліфікації.

Семінари-практикуми - форма навчання педагогів, змістом якої є спостереження й аналіз відкритих занять, інших форм освітньої роботи; спостереження і аналіз проведеної колективної творчої справи, вирішення педагогічних ситуацій і завдань. У процесі практикуму педагоги опановують методику спостереження заняття чи виховної справи, вчаться проводити їх системний аналіз.

Пошуковий семінар передбачає дослідницьку діяльність учасників семінару в групах, а потім колективний пошук розв'язання професійних завдань, проблем.

Теоретичний семінар є формою, яка забезпечує педагогам методологічну підготовку з тим, щоб сформувати у них уміння самостійно оцінювати педагогічні явища і факти. Водночас семінари сприяють вивченню сучасних педагогічних теорій, єдності теоретичної і практичної їх підготовки. Це досягається шляхом визначення конкретних конструктивних пропозицій щодо поліпшення практики навчання і виховання дошкільників, організації самоосвіти педагогів.

Проблемний семінар – це організаційна форма, розрахована на групове опрацювання однієї особливо важливої та складної проблеми, що забезпечує всебічне вивчення відповідної наукової проблеми і формує особисту позицію та практичну готовність учасників до використання результатів наукових досліджень.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СЕМІНАР

Це одна з основних форм методичної роботи, яка полягає в ознайомленні з новітніми досягненнями психолого-педагогічної науки і передового досвіду та в обговоренні слухачами повідомлень, доповідей, рефератів, виконаних ними за результатами досліджень самостійно під керівництвом спеціалістів даної галузі.

Організація психолого-педагогічного семінару потребує високої кваліфікації організаторів методичної роботи або прямих зв'язків з науковцями, педагогами.

Важливою позитивною тенденцією в роботі психолого-педагогічного семінару є органічний взаємозв'язок теорії й практики на його заняттях.

Проводячи заняття психолого-педагогічного семінару, необхідно забезпечити атмосферу творчості, неформального спілкування. У деяких випадках після творчого повідомлення можна організувати дискусію, диспут. Під час роботи семінару можливе й колективне вирішення освітньо-педагогічних завдань.

Психолого-педагогічні семінари можуть бути ефективною формою залучення вчителів до творчої науково-дослідницької діяльності. Практика свідчить, що робота такого семінару упродовж багатьох років помітно підвищує загальну і педагогічну культуру його учасників.

Орієнтовні етапи роботи психолого-педагогічного семінару:

- Вибір теми.
- Складання плану.
- Підбір літератури.
- Визначення проблеми.
- Вивчення проблеми.
- Написання тез, рефератів, повідомлень.
- Виклад змісту рефератів, повідомлень.

- Вироблення рекомендацій.

МЕТОДИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ - це багатопланова разова форма пропаганди передового педагогічного досвіду, педагогічних здобутків тощо.

ЯРМАРОК ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ

Головною метою ярмарку є активізація творчої діяльності педагогічних працівників, популяризація та пропагування перспективного педагогічного досвіду, допомога творчо працюючим педагогам, колективам у впровадженні педагогічного досвіду в практику закладів області, виявлення творчо працюючих педагогів усіх типів дошкільних навчальних закладів.

Ярмарок педагогічних ідей та технологій доцільно проводити щорічно. Його метою є виявлення та пропаганда нового змісту та нових технологій освіти, адекватних сучасним суспільно-економічним умовам, пошук ефективних форм, творчого підходу до вирішення проблем освітнього процесу.

АУКЦІОН ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ

Аукціон – це форма творчого «продажу»-«купівлі» певних педагогічних ідей, думок, винаходів.

Метою проведення аукціонів є пошук ефективних форм, творчого підходу до вирішення проблем освітньо-виховного процесу тощо.

Методичний аукціон. За його допомогою можна цікаво побудувати семінар-практикум. «Аукціон» проводять до того часу, поки не вичерпаються ідеї. Найкращою ідеєю визнають таку, за яку проголосує більшість педагогів ЗДО.

ШКОЛА ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ

Школа передового педагогічного досвіду з окремих ділянок дошкільної роботи організовується на базі досвіду роботи вихователів. Це одна з форм роботи з підвищення кваліфікації вихователів, форма поширення та впровадження педагогічного досвіду, а також його формування й удосконалення.

Пропозиції про створення школи передового педагогічного досвіду подають педагогічна рада, методична рада.

Вони створюються за наявності в педагогічному колективі одного або кількох вихователів – майстрів педагогічної праці, носіїв передового досвіду і служать для передачі цього досвіду, його набуття іншими педагогами.

Метою діяльності є прискорення процесу трансформації перспективного педагогічного досвіду в широку педагогічну практику, сприяння розвитку професійної майстерності вихователів.

ШКОЛА МОЛОДОГО ПЕДАГОГА

Це одна з форм підвищення кваліфікації молодих педагогів-спеціалістів, які мають педагогічний стаж роботи до 3-х років. Завданням даної школи є адаптація молодих педагогів, формування їх майстерності, творчої індивідуальності.

Школу молодого педагога створюють з педагогів, які мають стаж 1-3 роки. Дана школа створюється за наявності не менше трьох молодих педагогів. Школою керує досвідчений педагог.

Керівник школи складає навчальний план і програму занять, розраховану на 3 роки.

ШКОЛА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Це добровільне об'єднання педагогів з високою творчою активністю, із своїм баченням проблем освітнього процесу, з високими результатами своєї практичної діяльності. Робота цієї школи спрямована на вдосконалення фахового рівня кожного її учасника.

Керівником школи педмайстерності призначають (обирають) особу, яка досягла найкращих результатів у вирішенні завдань навчально-виховного процесу.

Школа педмайстерності працює з постійним складом учасників (5—6 осіб) за певним навчальним планом і розкладом занять протягом 1—2 навчальних років з періодичністю раз на місяць (кожен учасник школи проводить як мінімум 2 заняття).

ІНІЦІАТИВНІ ГРУПИ

Ініціативні групи, як правило, утворюються на час підготовки і проведення найвагоміших науково-методичних заходів (педагогічної ради, науково-педагогічної конференції, педагогічних читань тощо). Ініціативна група вивчає стан актуальних питань освітньо-виховної та науково-методичної роботи, відвідує заняття й заходи, проводить бесіди з педагогами, анкетування, узагальнює думки та висловлює побажання щодо удосконалення певної ділянки роботи.

ТВОРЧА ГРУПА

Це організована група педагогів, які поглиблено вивчають запропоновану педагогічною наукою проблему, суть і технологію того чи іншого досвіду та забезпечують його творче застосування. Темою для роботи творчої групи може бути і проблеми, виявлені під час діагностування педагогів ЗДО (якщо дане питання є проблемним для більшості педагогів). Склад творчої (проблемної) групи є постійним на час її функціонування.

ДИНАМІЧНІ ГРУПИ

Динамічні групи є однією з важливих форм методичної роботи. Є доцільним створення динамічних груп з окремих педагогічних питань: такі групи динамічні за складом (він може змінюватись) та терміном роботи (весь навчальний рік чи декілька місяців – тобто до повного розв'язання питання). Створюються такі групи на початку навчального року чи протягом нього, якщо виникає потреба. Головною умовою створення групи є актуальність питання на певному етапі. Результатом роботи групи є

підготовка методичних рекомендацій, моделей, схем тощо, які допомагають розв'язанню даної проблеми.

ДЕБАТИ

Це обговорення будь-якого питання, обмін думками, полеміка, дискутування.

Дебати в методичній роботі можна використовувати для прийняття й обстоювання своїх рішень. Дебати вчать критично мислити, досліджувати різні теми і переконливо викладати свої погляди аудиторії.

У дебатах беруть участь дві команди. Одна з них стверджує певну позицію (*позитивна*), інша — заперечує її (*негативна*). Основна мета дебатів — переконати нейтральну сторону у тому, що ваші аргументи кращі, ніж аргументи опонентів.

ТВОРЧИЙ ЗВІТ ВИХОВАТЕЛЯ

Це форма методичної роботи, спрямована на пошук, підтримку і пропаганду передового педагогічного досвіду педагога ЗДО а також діяльності всього педагогічного колективу з питань нових технологій, організації освітньо-виховної та науково-методичної роботи.

Доцільно проводити творчий звіт як підсумок атестації або етап конкурсу «Вихователь року».

Творчий звіт педагога готує методична рада ЗДО. Вона розробляє план його проведення, організовує консультації, бібліографічні огляди, виставки творчих робіт, розробки дидактичних матеріалів.

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ ВИХОВАТЕЛЯ

Це форма методичної роботи, спрямована на формування творчої активності, розвитку ініціативи педагога, узагальнення й поширення його досвіду, зростання авторитету.

ПАНОРАМНЕ ЗАНЯТТЯ

Панорамне заняття – різновид творчого звіту педагога, який використовується для поширення педагогічного досвіду. На панорамне заняття виносять творчі знахідки педагога. На підтвердження основних положень свого досвіду педагог демонструє фрагменти занять або повністю заняття, група учасників зустрічі на той час перетворюється на здобувачів освіти. Успіх у роботі забезпечується за умови добору групи слухачів, які вміють перевтілюватися. Після проведення здійснюється аналіз.

МЕТОДИЧНИЙ ДІАЛОГ

Методичний діалог – це складова частина будь-якої форми методичного навчання, яка має теоретичне домашнє завдання, присутні висловлюють свої думки, доповнюють один одного. У методичному діалозі можуть брати участь керівники семінару і слухачі. Рушійною силою діалогу з поставленої проблеми є культура спілкування і активність слухачів. Велике значення має загальна емоційна атмосфера, розстановка емоційних акцентів у матеріалі, в судженнях слухачів, яка сприяє появі почуття якоїсь внутрішньої єдності двох груп або двох слухачів. На закінчення роблять підсумки з теми, приймають рішення про спільні дії.

МЕТОДИЧНИЙ МІСТ

Методичний міст – одна з активних форм методичної роботи.

Проводиться з метою розвитку практичних навичок. Темою, як правило, обирають проблеми навчання та виховання. Під час проведення “методичного моста” слухачі вдосконалюють свої аналітичні вміння. До участі в цій формі методичної роботи залучають педагогів ЗДО, шкіл тощо. Роль ведучого виконує експертна група, яка складається з педагогів, керівників ПС, КЦ.

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНСИЛІУМ

Педагогічний консиліум – це пошук шляхів розв’язання складних педагогічних проблем, таких, наприклад, як подолання бар’єрів між вихователем і дошкільником, дошкільником та батьками, між педагогами, дитячим колективом тощо. На педагогічний консиліум запрошуються представники різних груп, які сідають по колу, поділившись на мікрогрупи, до складу яких входять представники педагогів, дошкільників і батьків, запрошені педагоги з інших навчальних закладів, методисти тощо. Кожна мікрогрупа розглядає проблему зі своєї позиції.

Педагогічний консиліум може бути організований для обговорення конкретного випадку, ситуації поведінки конкретної особи. Присутні міркують про причини негативних явищ, шукають способи усунення їх.

ТРЕНІНГ

Тренінг – є формою методичної роботи, також може використовуватись як методичний прийом під час проведення семінару. Націлений на доведення деяких навичок і умінь до автоматизму. Доцільно проводити психолого-педагогічний тренінг та тренінги на формування культури мови.

Під час тренінгу широко використовують педагогічні ситуації, роздавальний матеріал, ІКТ навчання.

Тренування доцільно проводити у групі від 10 до 12 осіб. Основні принципи в роботі тренінгової групи: довірливе і відверте спілкування, відповідальність у дискусіях і під час обговорення результатів тренування. Характер керівництва – демократичний, можливе самоуправління.

ДИСКУСІЯ

Професійна дискусія – це публічна суперечка, в процесі якої формуються нові ідеї та переконання, поглиблюється розуміння нових теоретичних положень, невірних суджень, відбувається уточнення звичних понять, розвиваються вміння кожного учасника логічно викладати свої думки, поєднувати власне розуміння з теорією, аналізувати і порівнювати різні точки зору, вміння знаходити докази, обґрунтовувати висновки. Головне в дискусії – встановити істину, а не виявити чиюсь правоту.

МАЙСТЕР-КЛАС – форма передачі досвіду, майстерності, шляхом показу прийомів роботи. Створюється, як правило, на базі досвіду роботи педагогічних працівників, що мають вищу кваліфікацію, категорію, звання “вихователь-методист”, переможців конкурсів “Вихователь року”, лауреатів виставки-конкурсу педагогічного досвіду та технічної творчості молоді.

Керівником майстер-класу може бути педагог, досвід якого вивчений і затверджений.

Метою діяльності майстер-класу є удосконалення наукової, освітньої, професійної підготовки педагогічних працівників, практичного індивідуального оволодіння уміннями та навичками навчання і виховання.

Основними завданнями керівників майстер-класів є сприяння розвитку педагогічної творчості, передача авторського досвіду з метою удосконалення освітнього процесу, робота з молодими педагогами.

До майстер-класу зараховуються педагоги, які бажають ознайомитись з досвідом роботи керівника майстер-класу, запозичити кращі ідеї, надбання в освітньо-виховній діяльності.

ЦІЛОВА ГРА як одна з найбільш складних і одночасно ефективних форм навчання, дозволяє відтворити в навчальних умовах реальну педагогічну діяльність, імітувати реальні чи умовні педагогічні ситуації і процеси, програвання яких дозволяє педагогам шляхом активної взаємодії приймати самостійні рішення, набувати конкретних професійних умінь, досвід мовленнєвого спілкування. Вони закріплюють одержані теоретичні знання, набувають практичні вміння та навички, вдосконалюють вміння обговорювати, аналізувати і раціонально використовувати інформацію, критично оцінювати різні точки зору, приймати і формулювати рішення, робити висновки із особистих і чужих помилок тощо.

МЕТОДИЧНИЙ РИНГ

Методичний ринг – форма методичної роботи, яка сприяє вдосконаленню знань слухачів, дає можливість виявити загальну ерудицію і є різновидом дискусії.

Методичний ринг можна проводити, коли існує два питання. Заздалегідь готуються два опоненти. Кожен опонент має групу підтримки, яка допомагає своєму лідерові у разі необхідності. Група аналізу оцінює рівень захисту відповідного погляду на питання, рівень підготовки опонента, підводить підсумки.

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧА МАЙСТЕРНЯ

Педагогічна творча майстерня - це сучасна альтернативна форма підвищення науково-методичного рівня педагогічних працівників, яка виконує роль лабораторії, де напрацьовуються й апробуються педагогічні ідеї, педагогічні технології, нові підходи до управління освітньо-виховним процесом, авторські програми, методичні посібники, систематизується та узагальнюється передовий педагогічний досвід, наукові досягнення, розробляються технології їх впровадження.

КОНСАЛТИНГОВА СЛУЖБА

Створюється з педагогів, які викладають один або суміжні предмети. До консалтингової служби входять досвідчені педагоги: носії досвідів, вихователі-методисти, старші вихователі.

Метою консалтингової служби є:

- пошук, накопичення, систематизація інноваційних технологій;

- підготовка педагогічних працівників для роботи в інноваційному просторі.

МАРКЕТИНГОВА СЛУЖБА

Метою роботи є пошук, виявлення, вивчення, систематизація методичних, педагогічних знахідок, інновацій, їх рекламування.

Дана служба організовується з досвідчених педагогів в кількості 3-5.

Завданнями служби є:

- створення відповідних картотек, банків;
- випуск відповідних інформаційних (методичних) вісників;
- організація форм методичної роботи для рекламування методичних (педагогічних) знахідок.

ВИСТАВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ

Це демонстрація досягнень педагогічного колективу ЗДО, щодо пропаганди нових зразків освітньо-виховної та науково-методичної роботи з поширення власного інноваційного досвіду.

ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА — усвідомлена, цілеспрямована, планомірна та безперервна робота педагогів, спрямована на вдосконалення їхньої теоретичної і практичної підготовки, необхідної для практичної діяльності.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ТЕМА (ПРОБЛЕМА)— питання чи комплекс питань, які об'єктивно виникають в організації освітньо-виховного процесу і вирішення яких передбачає суттєвий практичний і теоретичний інтерес.